



ЗНАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА ЕДУКАЦИЈА ДЕЦЕ У ШКОЛАМА И ВРТИЋИМА

Више од 200 фармацеута у преко 60 градова и села широм Србије одржали су едукативна предавања и радионице за преко 20.000 деце, а најмлађима подељено 6.000 бојанки „Мој фармацеут и ја“.



Представљамо добитнице Награде „Стеван Шукљевић“

Бојана Летић и Ана
Копривица добитнице
најпрестижније награде
Коморе за 2023.

САЗНАЈ ВИШЕ!

Подсећање на обавезу
пријављивања промене података

Када сте последњи пут контроли-
сали свој вид?

Флуорохинолони:
суицидалне мисли и понашање



Видео спотови за коришћење 12 различитих „пумпица“

Нови алат за ефикаснију
комуникацију за пацијентом
и боље исходе терапије.

Едукације деце у школама и вртићима

Припремила: маг.фарм.спец. Соња Стојиљковић

Поводом Светског дана фармацеута, и ове године су фармацеути показали како треба од малих ногу бринути о јавном здрављу. Више од 200 фармацеута обишло је основне школе и предшколске установе у преко 60 градова и села широм земље. Едуковано је преко 20.000 деце, а најмлађима подељено 6.000 бојанки „Мој фармацеут и ја“. Реакције деце су сјајне, као и коментари наставног особља ових установа. Нејвеће интересовање колега и ове године било је за тему „Како да порастемо здрави и снажни“, а код старијих основаца најпопуларнија тема била је „Опрез! Зашто су толико опасни дуван, електронске цигарете и алкохол?“ Свака част свим колегама на издвојеном времену, труду и вољи да деци приближе нашу лепу професију!

Више информација на [ЛИНКУ!](#)



Видео спотови за коришћење 12 различитих „пумпица“

Припремила: Маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Фармацеутска комора Србије у сарадњи са Саветницима за астму, припремила је и реализовала видео спотове за коришћење 12 различитих "пумпица" у циљу подршке Саветницима за астму и свима који то желе да постану. Видео материјали обухватају све битне сегменте коришћења инхалационе терапије (нпр. како се одређени уређаји активирају, положаја тела током инхалације, које су најчешће грешке, шта урадити након инхалације...). Наше колеге фармацеути пружају јасна и детаљна упутства за правилну примену сваке "пумпице" посебно.

Надамо се да ће реализоване активности, одржани вебинари и доступни видео материјали, унапредити



пружање стандардизоване услуге за пацијенте са астмом. Искористите нови алат за ефикаснију комуникацију за пацијентом и боље исходе терапије.

Снимци су јавно доступни на YouTube каналу Фармацеутске коморе Србије [ОВДЕ!](#)

ФАСУС - представљање Фармацеутске коморе

Припремила: маг.фарм.спец. Соња Стојиљковић

45. фармацеутски сусрети ФАСУС одржани су 6. октобра 2023. године у Београду. Више од 500 фармацеута, лекара и фармацеутских техничара имало је прилику да обогати своје знање. Изузетно посећен изложбени део био је место размене искустава између фармацеутске индустрије и апотекарске праксе. Комора се представила у изложбеном делу са штандом и у оквиру главног дела скупа са акредитованим предавањем на тему „Стандардизација фармацеутске услуге предуслов за постизање бољих исхода лечења.“ Предавање су одржале: Татјана Милошевић, маг. фарм. спец. Сузана Маринковић, маг фарм. спец. Јелена Стефановић Војиновић, маг. фарм. спец. Соња Стојиљковић, маг. фарм. спец.



Николина Скорупан и маг. фарм. спец. Милица Ђукановић. Интерактивни приступ постигао је свој циљ да пружи фармацеутима нове алате за унапређење професионалних вештина.

Успешан почетак пројекта „Саветник за вакцинацију – Првих 50“

Припремила: маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Изузетна енергија, посвећеност и стицање нових знања обележили су дводневни тренинг који је одржан 6-7. октобра у Сокобањи. Поред еминентних стручњака из области имунологије и вирусологије, проф. др Милош Марковић, проф. др Миољуб Ристић и проф. др Бранкица Филипић, наше колеге су активно учествовале у делу посвећеном комуникацији, уз стручну помоћ проф. др Каје Дамњановић, и радионици на којој су били у прилици да самостално апликују вакцине.

Пројекат подразумева пружање услуге саветовања о вакцинацији против сезонског грипа и пнеумококне болести до 30. новембра, након чега се очекује анализа резултата.



Подсећање на обавезу пријављивања промене података

Припремила: Маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Ради благовременог ажурирања података који су битни за упис у именик, као и других битних чињеница из надлежности Коморе, а које обухватају: промену личних података, промену адресе, односно пребивалишта, полагање стручног испита, почетак специјалистичког стажа, полагање специјалистичког испита, стицање назива примаријус, односно наставно-научног звања, промену послодавца, промену огранка, престанак/заснивање радног односа, и др., чланови Фармацеутске коморе Србије су дужни да огранку Коморе коме припадају пријаве све промене у року од 30 дана од дана сазнања за те промене, односно чињенице (члан 13. Закона о коморама здравствених радника).

Додатна информација за чланове Коморе који су престали са радом/обављањем апотекарске



делатности у здр. установи/апотеци приватна пракса: Члан може добити статус добровољног члана Коморе, ако то жели, али је дужан да Комори поред захтева и пратеће документације достави и Изјаву да жели да остане добровољни члан Коморе.

Детаљне информације [ОВДЕ!](#)

Нови сајт Коморе од новембра 2023

Припремила: Маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Фармацеутска комора Србије најављује нови сајт који ће бити доступан од новембра 2023. године, на истој веб адреси www.farmkom.rs. Редизајниран сајт имаће бољу комуникацију са члановима и јавношћу. Значајне предности: боља корисничка навигација која ће олакшати налажење потребних информације, брже читавање, јер је оптимизацијом побољшана брзина читавања страница, што ће унапредити корисничко искуство и боља видљивост информација захваљујући новом визуелном идентитету. Сајт је прилагођен различитим врстама уређаја, а претрага значајно унапређена,



што олакшава корисницима да пронађу специфичне информације.

Осим члановима, сајт Коморе намењен је и пацијентима у делу Пронаћи саветника, рубрици која ће бити доступна почетком наредне године.

На редизајну сајта радиле су колеге из маркетинг тима и стручне службе Фармацеутске коморе Србије.

ПРЕДСТАВЉАМО ДОБИТНИКЕ

НАГРАДЕ „СТЕВАН ШУКЉЕВИЋ“

Маг. фарм. спец. Бојана Летић и маг. фарм. спец. Ана Копривица су овогодишњи лаурати најпрестижније награде Фармацеутске коморе Србије, „Стеван Шукљевић“, која се додељује за изузетан допринос у области афирмације фармацеутске струке и унапређења фармацеутске здравствене делатности.

Награда се додељује од 2017. године у част пријатеља, сарадника и угледног магистра фармације Стевана Шукљевића. По први пут, Одбор за доделу Награде једногласно је одлучио да овогодишњи добитнице буду две колегинице чији су ентузијазам, рад и посвећеност струци подједнако заслужили ово признање у 2023. години.



Бојана Летић, маг. фарм. спец.

Прилику и подршку да покажемо да је фармација неизоставни део здравственог система даје нам Фармацеутска комора Србије. Постајемо део пилот пројекта намењем пацијентима оболелим од дијабетеса, мој Бену тим и ја постајемо прва апотека у Новом Саду која је означена као место где пацијенти са дијабетесом могу да се посаветују. Прикључујемо се и пројекту за антибиотке и ХПВ, у којима успешно саветујемо пацијенте. Опет ме срећа прати, члан сам феноменалне радне групе задужене за пројекат Питај ме за ХПВ и пројекат Првих 50. Енергија и квалитет људи из радне групе мотивишу ме да радим са још већом посвећеношћу! Хвала им на томе. Маркетинг тим Фармацеутске коморе је такође мој тим који ме инспирише и мотивише да учим, истражујем и несебично делим “фармацију”.

Награда Стеван Шукљевић ми је донела неизмерну срећу и радост, подсетила ме да око себе имам дивне колеге, обавезала ме да са још више жара и ентузијазма наставим даље.

[Цео интервју на ЛИНКУ!](#)



Ана Копривица, маг. фарм. спец.

Сав труд, рад, свака топла реч указана пацијенту, свака помоћ и едукација усмерена ка њима и њихова захвалност јер постоје фармацеути који брину о њиховом здрављу, као и несебично залагање у едукацији фармацеута уз безусловну подршку породице, пријатеља и колега, резултирало је овом Наградом. Захвална сам свима њима, као и Фармацеутској комори Србије јер су ме одабрали, а у исто време сам мотивисана да радим још више на себи и да то пренесем другима. Увек размишљам позитивно и радим све што је у мојој моћи да се фармацеутској струци врати сјај. Драго ми је да ову Награду делим са колегиницом Бојаном коју јако поштујем и ценим, јер смо се препознале као људи и као фармацеути од првог сусрета.

Све што замислиш можеш и да оствариш, али две ствари су битне, прва је да никад не одустајеш а друга да све радиш из срца и душе.

[Цео интервју на ЛИНКУ!](#)

ПРЕДСТАВЉАМО КОЛЕГЕ УЧЕСНИКЕ ПРОЈЕКТА КОМОРЕ ПИТАЈ МЕ ЗА ХПВ!



Николина Скорупан, маг.фарм.спец. - Сомбор

Шта Вас је највише мотивисало да будете члан пројекта „Питај ме за ХПВ“?

Добра организација, квалитетна припрема и стална подршка координатора Коморе, као и жеља да допремо до што већег броја наших суграђана са информацијама заснованим на доказима о доказаним користима и минималним ризицима примене ХПВ вакцине. Највећа инспирација ми је била што су се, на позив да одржимо едукацију у основним и средњим школама, скоро све колегинице и колеге, учесници пројекта из Сомбора, града у којем живим и радим, активно укључили у организацију и извођење едукација. Заиста сам поносна на заједнички рад и професионалност коју смо показали.

Опширније на [ЛИНКУ!](#)



Милена Стевановић, маг.фарм. - Ниш

Шта Вас је највише мотивисало да будете члан пројекта „Питај ме за ХПВ“?

Наша прелепа земља позната је у Европи и свету по разним стварима. Неке од њих су лепе, а неке мање лепе. На жалост, други смо у Европи по смртности, а четврти по обољевању од рака грлића материце чији је изазивач хумани папилома вирус. У Србији годишње оболи око 1400 жена од рака грлића материце. Жеља да се ова поражавајућа статистика смањи и да више родитеља деце и млађих људи буде упознато са вакцинацијом против ХПВ-а били су стварна мотивација да будем део пројекта. Најзанимљивије искуство је био случај мајке која је изразити противник вакцина и како је она рекла “варваризма” да децу пре 18. године треба терати на нешто где се они не питају, али након разговора и објашњења који су све бенефити вакцине она је отишла да вакцинише оба детета.

Опширније на [ЛИНКУ!](#)



Слађана Тасић, маг.фарм. - Грачаница

Шта Вас је највише мотивисало да будете члан пројекта „Питај ме за ХПВ“?

Волим свој позив. Волим фармацију. Одувек је за мене фармација више од набавке, дистрибуције, складиштења, издавања лекова, а животни позив више од начина да се обезбеде материјална средства. Знам да међу фармацеутима постоје колеге којима је циљ да унапреде струку изнад свих других интереса, знам да нам наш факултет много пружа и да нас учи да постанемо и заувек останемо професионалци који ће се едуковати и напредовати, али уз обавезу и дужност да будемо и едукатори који активно учествујемо у превенцији, лечењу болести и одржавању здравља и квалитета живота грађана. Зато је и прича о ХПВ вакцини привукла моју пажњу као високо ефикасна и безбедна вакцина која чува здравље наше омладине, наших потомака, наше будућности.

Опширније на [ЛИНКУ!](#)

Када сте последњи пут контролисали свој вид?

Припремио: Маг. фарм. спец. Милан Ракић

Доста времена проводимо испред екрана мобилног или монитора рачунара. Да ли смо свесни утицаја на наш вид? Већина није, а оштећење вида наступа и тада. Сада, лакше него икада, контролни преглед можемо обавити сами, уз употребу свог мобилног телефона. Светска здравствена организација направила је апликацију која на једноставан начин даје увид у оштрину вида појединца. Тест оштрине вида мери нашу способност да јасно идентификујемо или разликујемо објекат или слово с одређене удаљености – тест је једноставан, неинвазиван и кључан за утврђивање присутности оштећења вида. Редовни прегледи вида могу осигурати да се оштећење вида идентификује што пре, како бисмо могли предузети одговарајуће мере.

Детаљније на [ЛИНКУ!](#)



Омега-3 масне киселине и ризик од атријалне фибрилације

Припремила: Маг. фарм. спец. Николина Скорупан

Комитет за безбедност Европске агенције за лекове (ЕМА) потврдио је да ће у сажетке карактеристика лекова који садрже ω -3 масне киселине бити додато упозорење о атријалној фибрилацији (АФиб) као могућем нежељеном дејству, уз напомену да ако се испоји АФиб, код пацијента треба трајно укинути лек. Мета анализе су показале да код пацијената са повећаним кардиоваскуларним ризиком, суплементација ω -3 МК повећава ризик од АФиб. Ризик расте са повећањем дозе и сматра се да је повећан при дозама већим од 1 g (што одговара 840 mg EPA+DHA) дневно. При дозама већим од 4 g дневно ризик од АФиб је двоструко већи. За сада нема доказа да повећан унос рибе богате ω -3 МК повећава ризик од АФиб.

Извори: Европска агенција за лекове [ОВДЕ](#) и часопис JAMA network [ОВДЕ!](#)



Тенапанор-нови лек инхибитор апсорпције фосфата

Припремила: Маг. фарм. спец. Јасна Анђелковић

Америчка агенција за храну и лекове (ФДА) одобрила је XPHOZAN® (тенапанор), први и једини инхибитор апсорпције фосфата. Ово је први орални третман који је индикован за смањење серумског фосфора код одраслих са хроничном бубрежном болешћу који су на дијализи као и додатна терапија код пацијената који имају неадекватан одговор на лекове који контрлишу хиперфосфатемију или који су нетолерантни на терапију истим.

Више информација на [ЛИНКУ!](#)



Нобелова награда за медицину 2023. године

Припремила: Маг. фарм. спец. Јасна Анђелковић

Два научника који су били пионири развоја технологије израде *mRNA* вакцина, проглашени су ове године почетком октобра за добитнике Нобелове награде за медицину. Добитници су др Каталин Карико, 68-годишња биохемичарка, и Дрив Вајсман, доктор медицине, 64-годишњи имунолог. Током највеће кризе јавног здравља у нашим животима, произвођачи вакцина су се ослањали на открића др Вајсмана и др Карика, која су спасила безброј живота и утрли пут изласка из пандемије вирусом COVID-19.

Више информација на [ЛИНКУ!](#)



Извор слике: <https://rna.umich.edu>

Флуорохинолони: суицидалне мисли и понашање

Припремила: Маг. фарм. спец. Милена Милојевић

Крајем септембра 2023.год МНРА (*Medicines and Healthcare products Regulatory Agency*) је објавила додаток безбедоносном листу за флуорохинолоне. Здравствени радници се тим путем подсећају на психијатријска нежељена дејства флуорохинолона (депресија и психотичне реакције које могу довести до суицидалних мисли и суицида). Пацијентима је неопходно дати савет да буду на опрезу уколико приметите промене расположења, узнемирујуће мисли или мисли о суициду или самоповређивању и да уколико до тога дође потраже помоћ лекара. Терапију флуорохинолонима је потребно обуставити на прве знаке озбиљних нежељених дејстава укључујући погоршање депресије или психозе.

Опширније на [ЛИНКУ!](#)



Saxenda® - први ГЛП-1РА за лечење гојазности

Припремила: Маг. фарм. Јована Смиљанић

Све је већа потражња за леком Saxenda® (*liraglutide*) који се **искључиво добија уз лекарски извештај и/или рецепт**, због све учесталије гојазности међу популацијом. Управо из тог разлога желимо да вас подсетимо на услове издавања овог лека, за који пацијент плаћа пуну цену.

Лек је индикован за **лечење гојазности**, односно **као додатак режиму исхране са смањеним уносом калорија и повећаном физичком активношћу**, у циљу регулације телесне масе **код одраслих пацијената узраста 12 година и више**, у следећим случајевима: индекс телесне масе (ИТМ) ≥ 30 кг/м² или ИТМ ≥ 27 кг/м² уз присуство бар једног коморбидитета повезаног са телесном масом као што су преддијабетес, дијабетес мелитус тип 2, хипертензија, дислипидемија или опструктивна апнеја у сну; код адолесцената од 12 година и више, ИТМ ≥ 30 кг/м² и телесна маса >60 кг.

Saxenda® се не користи у терапији дијабетеса као замена за инсулин, а не смеју га користити ни труднице, ни дојиље. Уколико особа има нека хронична, системска или аутоимуна обољења обавезно је да лекар са тим буде упознат и процени да ли је у том случају терапија овим леком безбедна.



ШТА, КАКО И ЗА КОГА?



УСПОСТАВЉАЊЕ ОДНОСА ПОВЕРЕЊА



ПСИХОЛОШКА ИМУНИЗАЦИЈА ПРОТИВ...: 1. ЧУЋЕТЕ ТО И ТО, 2. НАРАВНО ДА ТО ПЛАШИ, 3. МЕНИ ЈЕ КАО ЗДРАВСТВЕНОМ РАДНИКУ (а и лично) ВАЖНО ДА ВАМ ДАМ ЧИЊЕНИЦУ, 4. ТУ САМ ЗА ДАЉА ПИТАЊА

СМЕРНИЦЕ ЗА ВОЂЕЊЕ РАЗГОВОРА





ОНЛАЈН СТРУЧНИ САСТАНЦИ ПРВЕ КАТЕГОРИЈЕ

Акредитовани за фармацеуте и лекаре - 2 (два) бода за слушаоце

06.11.2023. - Стандардизована фармацеутска услуга за оболеле од дијабетеса - прошлост, садашњост и будућност

13.11.2023. - Мерење одређених параметара у апотеци у циљу оптимизације терапије и побољшања исхода лечења

ФАРМАЦЕУТСКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ Центар за козметологију и дермофармацију

18.11.2023. - Семинар „Лекови, медицинска средства и козметички производи: имплементација стандарда и смерница Добре апотекарске праксе (ДАП) за израду у апотеци“

Детаљне информације и пријава [ОВДЕ!](#)

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ Удружење за фармацију и медицинску делатност

23.11.2023. - Систем вигиланце медицинских средстава [ПРИЈАВА](#)

30.11.2023. - Добра пракса у дистрибуцији лекова и активних супстанци [ПРИЈАВА](#)

1.12.2023. - Основи фармаковигиланце за носиоце дозволе за лек [ДЕТАЉНИЈЕ](#)

ВИРТУЛЕНА ШКОЛА ОБРАЗОВАЊА

Значај и улога апотека у промоцији ХПВ вакцинације – Питај ме за ХПВ (5 бодова), до 13.03.2024.

Услуга фармацеутске здравствене заштите за пацијенте са дијабетесом (5 бодова), до 14.11.2023.

Фармацеутска услуга - предуслов за повећање степена адхеренце код пацијената на терапији антибиотцима (5 бодова), до 21.08.2024.

Услуга фармацеута за пацијенте са астмом (5 бодова), до 14.11.2023.

Унапређење стандардизоване фармацеутске услуге код пацијената са дијабетесом (5 бодова), до 14.11.2023. године.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ВОДИЧА ДАП

Сваки од 12 прилога прати посебно акредитован тест у оквиру Виртуелне школе образовања и сваки носи по 2 бода за учесника који успешно положи исти – **доступни до 14.11.2023.**